

סמל הפלאנגות בבניין של מפקדה מקומית טבח בבירכת-שחיה

הוגים ופצועים משני הצדדים. השליטנות העלימו עין מכל זה, ובכל רגע ציפו הכל להתפוצצות כללית... קרבות אלה, לפני יותר מ-140 שנה, היוו את הפתיח למילחמת החמולות הלכנונית, כאשר שמות המישפחה ג'ונבלאט, שיהאב, שמעון, פראנג'יה, כראמה ואחרים חוזרים ועולים בה.

המעצמה הערבית

מילחמת הלכנון, שאותה יזמה ישראל באמתלה של "השמדת" אש"ף, תוך ברית-שטנים עם הפלאנגות של מישפחת ג'מיל, סיבכה את ישראל במלכודת, שבה נפלו כעבר מעצמות גדולות ועצומות ממנה. כסיפרו מספר קונסטנטין באוילי על מעורבות המעצמות במלחמת החמולות של לכנון במאה שעברה. הוא מתאר את המעורבות של מעצמות המאה שעברה - פרוסיה, אוסטריה, רוסיה ואנגליה - שסייעו לחמולות הדרוזיות במאבקן נגד המארוניים. בעוד שצרפת תמכה במישפחת שיהאב ושאר המישפחות המארוניות. אילו היו יוזמי מילחמת הלכנון - ראשיהמשלה לשעבר מנחם בגין, שריהביטחון אריאל שרון והרמטכ"ל רפאל איתן - מודעים למידע המקיף על מלחמת הלכנון המצוי כסיפרו של באוילי, יתכן והיו נמנעים מהכנסת ידה מרוחת-הדבש של ישראל לתוך קן הצרעות של מילחמת החמולות. אך יתכן שיחד עם התואר המטעה, שבו מכונה ישראל באחרונה בעולם - "המעצמה הרביעית" - נא גם התיאבון האימפריאליסטי, המאפיין כל מעצמה, לנגוס פרוטות מארצות אכולות מריבה ומילחמה.

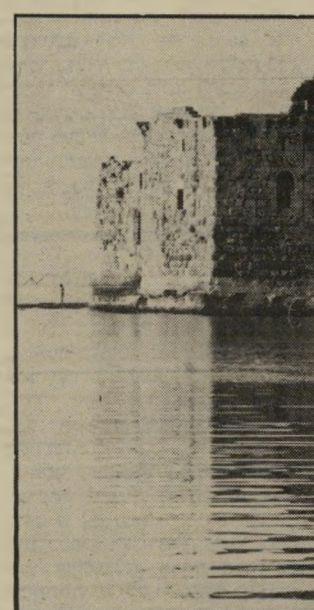
הפרק האחרון של מעורבות ישראל במלחמת החמולות בלכנון, נכון לעכ" שיו, הוא העברת התמיכה של ישראל מהפלאנגות ליחידות הדרוזיות של וליד ג'ונבלאט, בעיקר במעשה הנסיגה מהריהשוף, שהעניק לג'ונבלאט מיק"רמה אסטרטגית, שאותה ניצל עד תום. השאלה הנשאלת כיום, אחרי שינוי המדיניות בלכנון, בהשראת שרי הביטחון משה ארנס, היא אם הנסיגה ההדרגתית של צה"ל מהלכנון היא סוף המעורבות הישראלית במלחמת החמולות, או רק סופו של פרק אחד, שבעיקבותיו יבואו עוד פרקים של מעורבות, בוואריאציות אלה או אחרות, כמינהג האימפריות, פעם עם מישפחת ג'מיל, פעם עם מישפחת ג'ונבלאט, פעם עם מישפחות שמעון, שיהאב, אה ועוד שושלות בתוך ביצת-הדרמים הלכנונית.

בלכנון ואוצרותיה. ב-1838, חילק שליט מצריים, מוחמד עלי, 15 אלף רוכים לאנשיו של "אמיר הלכנון", שיהאב. כמאי 1840, תקפו לוחמים מארוניים בתי-דואר בחוף הלכנוני, וניהלו קרב בקארא נטינה של בירות. תוך כמה שבועות, גייסו המארוניים צבא של יותר מ-30 אלף לוחמים. מרידה זו דוכאה עד מהרה בידי חייליו של השליט המצרי. לקראת סוף 1840 נערכה בלונדון ועידה על ענוני לכנון. במהלך הוועידה החליטו רוסיה, אוסטריה, אנגליה ופרוסיה, בשיתוף עם השולטאן התורכי, לסלק את שליט מצריים, מוחמד עלי, ככוח-הזרוע. כתוצאה מ"אמנת לונדון" ליבו האנגלים את הקרב על לכנון וסייעו לחזרת הצבא התורכי ללכנון. פעולה זו הביאה להתחזקותם של הדרוזים בעלי-בריתם של האנגלים, שהביאה עד מהרה להתלקחות מחודשת ולעימות בינם למארוניים, בעלי-הברית של צרפת. מספר על כך באוילי:

כינתיים חזרו להרים, בזה אחר זה, השייח'ים הדרוזיים שנעו ונרו עד לאותו זמן בגולה, או שנאלצו לשרת תחת דיגלו של איבראהים (כנו של מוחמד עלי המצרי). האחים ג'ונבלאט, בניו של השייח' כשיר המפורסם, הצטיידו בפרימאן מטעם השולטאן, להחזיר להם את נחלות אבותיהם ואת איזורי שילטונם, שהחריס האמיר לאחר שנהרג אביהם. האחים ארסלאן, שנמלטו אחרי הרגת אמם; האחים נכאר ועאמד - כל המגלמים בדמותם את מסורתו הפיאודלית של הלכנון, נפגעי רדיפותיו האכזריות והחמוריות של האמיר כשיר (שיהאב). בכל מיני זמנים ב-50 שנות שילטונם, נפגעי מגמתו המתמדת להשפיל את אצולת הלכנון - כל אלה חזרו עתה, ושאלו להחזיר לעצמם את זכויותיהם ואת נחלותיהם על פי הירושה..."

תוך שנה אחרי פלישת הצבא התורכי והאנגלי הפכו החיילים האנגליים שנואים על תושבי לכנון. זה מזכיר את השלכת האורז הציבעוני והסוכריות על חיילי צה"ל עם פלישתם ללכנון, והשינאה לצה"ל כיום. במהלך שנה זו המשיכו והבשילו תוכניות הדרוזים, שאגרו כלי נשק, עד להתפוצצות הגדולה.

כראש-משלה אצל הנשיא שמעון, נתגלע קרע בינו ובין הנשיא. כאשר שאף כראמה ליצור הבנה בין לכנון למחנה הנאצרי. כראמה שימש עד פעמים מיספר כראש-משלה, תחת הנשיאים הנוצריים אחרי שימעון.

צידון כיום (המיבצר הצלבני בכניסה לנמל) בשעה שהמארוניים מנצחים אין גבול להתנשאותם...

כל זה אינו חדש. כסיפרו של מצויים כמה פרקים, שנרמה כאילו נכתבו בשמונה השנים האחרונות של מלחמת-האזרחים בלכנון. פרקירס, שהתרחשו בשנות ה-40 למאה שעברה, ראשית העימות המויין התחוללה בין כשיר שיהאב לנעמן ג'ונבלאט. כשורשיו לא היה מאבק בין עדות, אלא מאבק בין המישפחות על השליטה

מילחמת אחים ראשונה

כל זה אינו חדש. כסיפרו של מצויים כמה פרקים, שנרמה כאילו נכתבו בשמונה השנים האחרונות של מלחמת-האזרחים בלכנון. פרקירס, שהתרחשו בשנות ה-40 למאה שעברה, ראשית העימות המויין התחוללה בין כשיר שיהאב לנעמן ג'ונבלאט. כשורשיו לא היה מאבק בין עדות, אלא מאבק בין המישפחות על השליטה

הכלכלית של מישפחת פראנג'יה באיזור ועז'תא. על 6 החמולות נאמר שהן גם סחרות בהשיש. בין החמולות בולטת גם מישפחת אדה, שהבולט בה היה אמיל אדה, ששימש כנשיא לכנון בשנות השלושים והארבעים, כמייצג איזור מולדתו ג'בייל.

בשנים האחרונות, בלטו כפר לטיקה הלכנונית, שני בניו של אמיל אדה, ריימונד ופייר. פייר העדיף, בשנים האחרונות, להמיר את תפקידו, כשרהאוצר בכמה ממשלות לכנון, כניהול עסקי הבנק המישפחתי. ריימונד אדה נודע באופוזיציה שלו לנשיא שיהאב, וכייהוד לתפקיד שמילא שירות-הביטחון והצבא בתקופת נשיאותו בהרס הדימוקראטיה הלכנונית. ב-1968, ביחד עם כמיל שמעון ופייר ג'מיל, הוא שיתף פעולה, ביצירת סדר חדש בלכנון, שיתוף פעולה זה נישחק בשל מאבקו עם ג'מיל, ב-1970, על כס-הנשיאות. מאבק זה הוביל את ריימונד אדה בהדרגה ליצירת חזית עם ההנהגה המוסלמית המסורתית בלכנון, ובייחוד עם ראשי כראמה, וכן עם כמאל ג'ונבלאט הדרוזי.

אדה נמנה על מייצגי הקו המארוני הפשרני, ששלל את זכות-הקיום של הפלאנגות של ג'מיל. בין המישפחות המוסלמיות-סוניות של לכנון, בית-האב הבולט הוא מישפחת כראמה, שנציגה, ראשיר כראמה, שמשם כיום כמנהיג של טריפולי ומילא תפקיד חשוב במציאת ררך לחילוף יאסר ערפאת מעיר זו. בני מישפחת כראמה החזיקו במשך דורות בתואר המופתי של טריפולי. גם אביו של ראשיר, עבד-אל-חמיד כראמה, שימש כמופתי בעיר זו. ראשיר כראמה נבחר, לאחר מות אביו ב-1951, לפרלמנט הלכנוני, ועד מהרה הפך לנציגם של המוסלמים הסוניים. בשנת 1955, בשמשו

ושות כמאל ג'ונבלאט. דומה למנהיגי הלכנון האחרים, יד סוליימאן פראנג'יה את בנו, לרשת את מקומו. כמינהג הלכנון יי-החמולות שלה, הקים טוני גנג'יה מיליציה משלו, בעיר יתא, הסמוכה לנמל המוסלמי יפולי. בינוי 1978 התנפלו הפלאנגות של יד ג'מיל על הוויילה של מישפחת אנג'יה, טוני בן ה-36, אשתו ובתם וזכו בהתנפלות. האב, סוליימאן, א לניקמת-דם, וכעבור שנתיים וזה מאיה, נכרתו ב-20 החודשים פייר, בתו של כשיר ג'מיל. טבח במישפחת פראנג'יה בידי פלאנגות של ג'מיל היה ניסיון לסלק שליט מיישפחה זו בצפונהלכנון ותוח איורים אלה לפני הפלאנגות, קביל, שאפו בני מישפחת ג'מיל, שתלט על מקורות העוצמה